

NOTAT

- magasin om demokrati og Europa

Tema:

Kommissionens magtfulde rådgivere

EU's ministre:

**Bremse på
EU's asylpolitik**

Finanskrisen:

**Rådgivere
havde medansvar**

TEMA:

Rådgivere med særinteresser

Hvem skriver forslagene til lov i EU?

Det gør Kommissionen!

Men før Kommissionen sender et forslag til politisk behandling, har de højeste embedsmænd i EU diskuteret, hvad der er klogt og uklogt med rådgivere af forskellig art. Og da Kommissionen ikke har en masse eksperter ansat, drager de ud i byen for at finde dem. Og der er et mønster i udvælgelsen, som er værd at hæfte sig ved: Rådgiverne er tit ansat i private virksomheder med økonomiske interesser i den slags lovgivning, de skal rådgive Kommissionen om.

Kommissionens eneret til at udforme og fremsætte lovforslag i EU er et mægtigt privilegium. At fremsætte et forslag er at sætte dagsordenen for debatten. I sidste ende er det ganske vist politikerne i Ministerrådet og i Parlamentet, der skal vedtage forslaget, men rammerne for, hvad de kan vedtage sættes op allerede i den indledende fase.

Derfor er det væsentligt, at en lang række centrale ekspertgrupper, som er blevet undersøgt i den senere tid, har vist sig at være delvist eller helt domineret af repræsentanter for erhvervslivet.

Lad os prøve at være lidt konkrete.

Hvis f.eks. Kommissionen vil lave et forslag om kulindustrien og klimaforandringerne. Hvad sker der så, hvis de eksperter, Kommissionen trommer sammen, i store træk er repræsentanter for selvsamme kulindustri?

Eller hvis Kommissionen vil lave nye regler for bankerne, og kun inviterer bankfolk til at rådgive?

Der sker det, at eksperterne svarer som de nu bedst kan, men altid inden for rammerne af deres egen virksomheds interesser. At tro andet er naivt. Og det kan blive et problem for EU-reglerne i samme øjeblik de rådgivere tildeles en vigtig rolle. Når der er ringe eller ingen repræsentation af interesser uden for erhvervslivet, risikerer lovforslagene at blive enøjede og tilsidesætte andre samfundshensyn end erhvervslivet. Det er der friske eksempler på.

Derfor zoomer dette nummer af NOTAT ind på et hjørne af beslutningsprocessen i EU, som har været lagt til side længe.

Kommissionens rådgivere i ekspertgrupperne – hvorfor er de interessante?

Hvad er rådgivernes rolle?

Hvad er en ekspertgruppe?

Rådgiverne er forsamlet i "ekspertgrupper", som har mange forskellige roller. Nogle kommer med indstillinger om fordeling af pengebeløb, andre er en slags diskussionsklubber, endnu andre kommer med forslag til, hvordan Kommissionens lovforslag skal se ud.

Hvad kendetegner en rådgiver?

Hvor kommer de fra?

De fleste ekspertgrupper består af embedsmænd. Derefter er repræsentanter for erhvervslivet den mest repræsenterede gruppe.

Hvorfor er deres indflydelse på lovforslag væsentlig?

Det er der flere grunde til.

- Kun Kommissionen kan fremsætte lovforslag i EU. At påvirke Kommissionen er at være med til at sætte dagsordenen. Og kan en ekspertgruppe overbevise Kommissionen om at et bestemt forslag ikke skal fremsættes, så er der ingen der fremsætter det.

- Når et forslag er stillet kan det ændres. Men det er vanskeligt at ændre det til noget, der er væsensforskelligt fra udgangspunktet. Oftest vedtages de næsten uforandret.

Klage over rådgivere

EU-Parlamentet angriber ofte Kommissionen for at være ensidig i sit valg af rådgivere, men kritikken er hidtil blevet afvist. Nu ligger bolden hos Kommissionens ombudsmand, der har modtaget en omfattende klage fra en gruppe NGO'er.

KOMMISSION UNDER PRES. Da franskmanden Michel Barnier under en høring i januar i år skulle overbevise EU-Parlamentet om, at han var værdig til at indtage pladsen som Kommissær for det indre marked, blev han en anelse vag i mælet, da Sven Giegold, en tysk parlamentariker fra De Grønne spurgte ham, hvad han ville stille op med de rådgivende organer for Kommissionen – de såkaldte ekspertgrupper – der er domineret af erhvervslivet. Giegold, som andre kritikere af ekspertgrupperne, ser dem som et sted, erhvervslivets lobbyister kan påvirke EU-lovgivningen uden besvær, og med en virkning, der ofte overstiger almindeligt lobbyarbejde.

Barnier svarede med løse hensigtserklæringer. Erklæringer af en art, som både borgergrupper og skeptiske EU-parlamentarikere har hørt ved tidligere lejligheder. Efter års tovtrækkeri ligger derfor en klage hos ombudsmanden for Kommissionen og venter på at blive behandlet. Får klagerne ret, vil Kommissionens system for rådgivning skulle gennemgå en gevaldig overhaling.

Parlamentet kræver reformer

Klagen kan ses som en foreløbig kulmination på et forløb, som blev indledt i februar 2008, hvor EU-parlamentet vedtog en henstilling til Kommissionen om at gennemføre "en grundig undersøgelse af sammensætningen af dens egne ekspertgrupper, og at tage skridt mod at sikre en afbalanceret sammensætning af interessegrupper."

Den opfordring følte Kommissionen ikke trang til at følge op på, og det har provokeret interessegrupper til at optrappe indsatsen for reformer. Op til valget til EU-parlamentet i 2009, fik et samarbejde mellem 160 NGO'er og græsrodsbevæ-

gelser, der er forenet i et samarbejde kaldet ALTER-EU, til bl.a. at love at arbejde for "fuld åbenhed omkring ekspertgrupperne... og for stærke forholdsregler for at hindre mangel på balance i sammensætning af ekspertgrupperne, og dermed privilegeret adgang for bestemte grupper." Dette løfte har omtrent 70 medlemmer af Europa-Parlamentet skrevet under på.

Kommissionen afvisende

Bl.a. derfor dukker sagen ofte op på parlamentets dagsorden.

I april bad den liberale parlamentariker Diana Wallis Kommissionen om at klare svart på, om den er enig i behovet for en reform af ekspertgrupperne, især de grupper, der er domineret af erhvervslivet. Det blev afvist af Kommissionens formand José Manuel Barroso, som svarede, at det "hverken er nødvendigt eller passende at udforme nye generelle kriterier for udvælgelse af medlemmerne af ekspertgrupper." I Barroso's øjne er det tilstrækkeligt, at Kommissionen søger at sikre "et højt niveau af ekspertise", og at interessekonflikter søges undgået.

Klage til ombudsmanden

At Kommissionen hævder at holde interessekonflikter nede, modtages med et skuldertræk i ALTER-EU. Koalitionen ALTER-EU, der bl.a. rummer miljøorganisationer, fagforeninger og borgerrettighedsgrupper, er dannet for at skabe modvægt til erhvervslivets lobbyister. ALTER-EU har

Kommissæren for det indre marked Michel Barnier blev udbedt et løfte om at ændre sammensætningen af hans rådgivende grupper allerede inden han formelt indtog sit embede. Hidtil er intet sket.

længe protesteret over sammensætningen i Kommissionens ekspertgrupper, og fremhævet, at Kommissionens egne regler for høringer og ekspertise faktisk pålægger den at søge råd og vejledning blandt forskellige interessegrupper med forskellig tilgang og prioriteringer. Denne side af reglerne for embedsførelse tilsidesættes systematisk af Kommissionen, mener ALTER-EU, og derfor indleverede koalitionen i juli i år en klage til Kommissionens ombudsmand. Klagen fremhæver syv eksempler på ekspertgrupper, der er domineret af erhvervslivet. Dem kræver NGO'erne opløst, ligesom de kræver indførelse af procedurer, der kan sikre mod skæv sammensætning af ekspertgrupper i fremtiden.

Det kan tage lang tid før klagen er behandlet, men får klagerne ret, står Kommissionen til gengæld over for en stor reform af ekspertgrupperne. Kredse i erhvervslivet, f.eks. i den finansielle sektor eller på energiområdet vil ikke længere kunne regne med en privilegeret adgang til beslutningstagerne, som har været et vigtigt aktiv for dem i mange år. ♦

Åbenhed efter 29 års arbejde

Det var EU-parlamentets ret til at godkende eller afvise en ny Kommission, der førte til beslutningen om endelig at offentliggøre navnene på Kommissionens rådgivere, skriver tidligere MEP Jens-Peter Bonde.

Europa-Parlamentet er *ikke* et rigtigt parlament, som vedtager love og udnævner regeringen, som Folketinget. Men det enkelte medlem af Europa-Parlamentet kan have større indflydelse på lovenes indhold end hele Folketinget tilsammen!

Hvordan kan man forklare dette paradoks?

Europa-Parlamentet skal godkende den Kommission, som statsministrene har udpeget. Den udpegede Kommissionsformand mødes derfor med Parlamentets forskellige grupper *før* udnævnelsen. Her kan gruppeformændene fremlægge deres ønsker og få forskellige indrømmelser, fordi formanden gerne vil vælges med et stort flertal. Den mulighed er det lykkedes mig at bruge til at åbne for offentlig indsigt i Kommissionens møder, og til endelig at få begyndt offentliggørelsen af navnene på medlemmerne af Kommissionens arbejdsgrupper (herunder ekspertgrupper, red).

Prodi: Kommissionens møder

Da den tidligere italienske ministerpræsident *Romano Prodi* skulle have sin Kommission godkendt af parlamentet i 1999, lovede han mig, at offentliggøre dagsordener og referater fra Kommissionens møder. Dagsordenerne fandtes tidligere kun på fransk og var hemmelige, som referaterne.

Embedsmændene var rasende. De fremstillede en ny type dagsordener og referater, hvor kun nogle af punkterne var med, og hvor referaterne var meget tynde. En dag trak jeg ham til side, og viste ham den måneds referater, hans embedsmænd havde sendt til mig, og de 100 sider rigtige referater fra den samme måned, som jeg havde fået under hånden af en venlig embedsmand.

»*Mamma mia!*« udrød Prodi.

Det blev så titlen på en lille bog, hvor jeg fortæller om kampen for åbenhed i EU.

Efter fire år lykkedes det Prodi at indfri

løftet fra tiltrædelsen. I dag kan dagsordener og referater ses på denne adresse: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/obj/Overview.cfm?CL=en>

Barroso: Arbejdsgrupperne

I 2004 skulle den portugisiske ministerpræsident, *José Manuel Barroso*, udnævnes. Jeg blev kaldt til samtale på hans kontor, hvor jeg bad ham udlevere den hidtil hemmeligholdte liste over arbejdsgrupper i Kommissionen.

Jeg fortalte om hans forgængeres vanskeligheder med at få embedsmændene til at parere ordrer. Det tog også Prodis forgænger, *Jacques Santer*, fire år at udlevere den da fortrolige telefonbog over Kommissionens ansatte.

Så trådte Barroso i karakter og bad Kommissionens generalsekretær om at udlevere listen til mig straks. Næste dag kl. 8 fik jeg så listen med i alt 3.094 indtil da

FOTO: SCANPIX

Jens-Peter Bonde (t.v.) brugte parlamentets mulighed for at afvise en ny Kommission til at overtale José Manuel Barroso (t.h.), nu formand for Kommissionen, til at offentliggøre navnene på ekspertgrupperne og rådgiverne i dem.

<http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/>

Det er ikke fuldstændigt. En række arbejdsgrupper mangler, og under en række grupper mangler personnavnene. Men det er en god begyndelse, og det er blot et af talrige eksempler, som viser, at parlamentsmedlemmer kan gøre en forskel.

Skæv sammensætning af udvalg

Kommissionen kan bruge sammensætningen af arbejdsgrupper til at fremme deres egne interesser. De kan håndplukke rådgivere, som de er enige med.

I en af mine første sager om en arbejdsgruppe om den grafiske industri var kun arbejdsgrupperne repræsenterede. Ikke en eneste fra fagbevægelsen.

I det rådgivende udvalg om tobak var der 12 repræsentanter for tobaksavlerne, 6 fra industrien, 6 fra handelen, en fra forbrugerne og en fra fagbevægelsen – men ikke en eneste fra EU's sundhedsvæsenere.

Da klimapolitikken skulle udarbejdes, kom alle råd fra multinationale selskaber. Miljøorganisationerne var svagt repræsenterede i det rådgivende udvalg.

De rådgivende udvalg finansieres af skatteyderne. Derfor har vi også krav på at kende deres sammensætning, deres mødedagsordener og referater. Al information bør ligge på nettet, som i USA.

I mit 29-årige EU-liv har jeg aldrig kunnet få den fulde information om arbejdsgrupperne. Kommissionens generalsekretær har siddet på mit kontor og forklaret, at de ikke kender sammensætningen af de forskellige udvalg. De ved ikke, hvem de udbetaler rejsegodtgørelserne til! Den samme ekspert kan derfor få rejsegodtgørelser og dagpenge for forskellige møder de samme dage. Kommissionen kan ikke kontrollere det, forklarede generalsekretæren. Det horrible svar var baggrunden for den enstemmige opbakning i budgetkontroludvalget til at forlange navnene.

Det er nu seks år siden, jeg fik løftet. Det er stadig ikke gennemført fuldt ud. Hvad ønsker de at skjule? ♦

Jens-Peter Bonde er forfatter, redaktør af euabc.com og var medlem af Europa-Parlamentet fra 1979-2008, først for Folkebevægelsen, og for JuniBevægelsen fra 1995. Han var formand for flere EU-kritiske grupper i parlamentet i en stor del af perioden.

hemmeligholdte arbejdsgrupper (herunder ekspertgrupper, red).

Barroso lovede mig også listen med navnene på rådgiverne i de mange arbejdsgrupper. Over en middag spurgte han, om jeg ikke var glad for de mange navne. Jeg måtte fortælle, at jeg *ikke* havde fået listen over rådgiverne, som han havde bedt sine embedsmænd ekspedere.

Jeg skulle straks få den.

Nogle uger efter fik jeg i stedet et håndskrevet brev, hvor han beklagede, at han alligevel ikke kunne udlevere navnene på grund af *data-beskyttelse*.

Jeg rejste afslaget på et *koordinatormøde* i budget-kontrol-udvalget og fik enstemmig opbakning til at insistere på navnene. Vi blev også enige om at true med at sende eksperternes rejsebudget i *reserven*, så rejsepengene først blev frigivet, når vi fik navnene.

Nu var det alvor for Kommissionen. Møderne ville stoppe, hvis de ikke slap informationerne. Så bøjede de sig, og lovede et register med alle navne, som skulle være færdig 1. januar 2009.

Registret findes nu på dette link:

Kommissionens magtfulde rådgivere

EKSPERTGRUPPERNE I TAL

Antallet af grupper, der rådgiver Kommissionen om bl.a. forslag til ny EU-lovgivning har været svært at afgøre med sikkerhed for udenforstående i årtier. Først i begyndelsen af 2009 lancerede Kommissionen et register. Dette er dog stadig ufuldstændigt. Nedenstående tal bygger på opgørelser på baggrund af information fra Kommissionen i perioden 2008-2010.

Antal ekspertgrupper i Kommissionens register: 1.041 (august 2010)

Grupper med kun embedsmænd fra medlemslandene:54 %
Grupper med deltagelse fra organisationer, erhvervsliv, akademikere m.m.:46 %
Grupper med deltagelse af repræsentanter for erhvervslivet:.....32 %

Antal grupper domineret af repræsentanter for erhvervslivet:..... 110
Antal grupper med kun repræsentanter for erhvervslivet:..... 40
Antal grupper, hvor vigtig information ikke er offentligt tilgængeligt:81

Antal grupper domineret af erhvervslivet under kommissæren for industri:..... 39
Antal grupper domineret af erhvervslivet under kommissæren for det indre marked:..... 11
Antal grupper domineret af erhvervslivet under kommissæren for landbrug:..... 29

Tal fra Yiorgos Vassalos/ALTER-EU

Rådgivere havde medansvar for finanskrisen

Kommissionens rådgivere fra banker og investeringsfonde brugte deres position til at fremme de svage regler for det finansielle system, der viste sig ubrugelige, da finanskrisen brød ud. Alligevel fortsætter Kommissionen med at bruge dem som eksperter.

FOTO: SCANPIX

RÅDGIVERE MED INTERESSER. "Når du vil have råd om finansspørgsmål, spørger du ikke en bager!"

Ordene kom fra en embedsmand ved Kommissionen i anledning af udgivelsen af en rapport i november 2009 fra det lobbyismekritiske netværk ALTER-EU, et samarbejde mellem 160 organisationer, herunder miljøorganisationer som Greenpeace, Det Europæiske Journalistforbund, og fagforbundet for offentligt ansatte i hele Europa. I forfatteres øjne var Kommissionens svar uhyggeligt arrogant i lyset af rapportens konklusioner. De var bl.a., at det var bankfolk, som havde siddet som rådgivere på de regler for banker, som var en del af forklaringen på finanskrisen i 2008. På samme måde var det folk fra investeringsfonde, der havde rådgivet på fejlslagne regler for fonde. Finanssektoren havde også presset på for regler for regnskabslægning så fulde af huller, at det måtte gå galt før eller siden – og det gjorde det så. Finanskrisen, mente forfatterne, måtte få Kommissionen til at genoverveje sit valg af rådgivere.

Medvirkende til krise

Det var nu ikke så meget bagere, ALTER-EU ville ha' flere af blandt Kommissionens rådgivere. Snarere uafhængige eksperter og repræsentanter for andre samfundsinteresser end banker og investeringsfonde. Eksperter eller bare kyndige personer, som kunne give modvægt til finansverdenens forslag. Forfatterne mente nemlig at kunne dokumentere en sammenhæng mellem Kommissionens flittige brug af rådgivere fra finansverdenen og den dybe finanskrisen i 2008, som den europæiske økonomi ikke er kommet sig over endnu. I årene op til krisen, hvor EU-reglerne på

En rapport finder det overraskende, at Kommissionen fortsat bruger finanssektorens egne folk som rådgivere efter at have høstet bitre erfaringer med deres form for ekspertise under finanskrisen

finansområdet blev lagt fast, sad folk fra finanssektoren hårdt på de ekspertgrupper, som rådede Kommissionen om ny lovgivning i EU. Og rådet fra bankmænd og fondsbestyrere lød igen og igen, at regler så vidt muligt måtte være fleksible, eller at der slet ikke skulle være regler. Det var medvirkende til at lægge EU åbent for krisen i 2008. En krise, som har kostet millioner af mennesker deres arbejde eller bolig.

Elendige regler

At EU's regler var utilstrækkelige var nærmest en tilståelsessag. I oktober 2008 satte Kommissionen et stort arbejde i gang for at revidere de EU-regler, som efter Kommissionens mening havde vist sig for ringe til at forhindre eller bare lindre krisen. Reglerne for "alle finansinstitutioner" bl.a. banker, investeringsfonde, analyseinstitutter, og for beskatning skulle under lup og forbedres, sagde Kommissionen da en ekspertgruppe blev sat til at foreslå de nødvendige ændringer.

I ALTER-EU blev nysgerrigheden pirret: For hvem havde egentlig anbefalet Kommissionen at foreslå de love og regler, som nu skulle gennem et større check?

Finansområdet er nemlig et af de områder, hvor Kommissionens eksperter næsten udelukkende kommer fra store private finansvirksomheders rækker. Kunne det hænde, at en årsag til de svage regler var, at finansvirksomhederne selv havde fået lov til at rådgive om de regler, der skulle sætte rammer for deres aktiviteter? Det mener ALTER-EU var tilfældet.

Når banker bestemmer selv

En af årsagerne til krisen var populært sagt bankernes muligheder for selv at vurdere, hvor mange penge, de skal bevare på kistebunden som sikkerhed, når de foretager investeringer. Denne "selv-regulering", som stammer fra internationale retningslinjer for bankvirksomhed, blev fremlagt i et forslag fra Kommissionen efter at have hørt en ekspertgruppe – Banking Expert Group – i 2004. Denne ekspertgruppe bestod af 23 personer – alle fra store banker som Deutsche Bank, BNP Paribas, Banco Bilbao, bortset fra en enkelt akademiker og en repræsentant for en forbrugerorganisation. De vedtagne regler skulle være medvir-

De rådgiver Kommissionen om finansmarkedet

Finansområdet er kendt som det område, hvor erhvervslivet sidder tungt på rådgiverposterne. Her er de ti ekspertgrupper på området med eksperter, der ikke er embedsmænd (august 2010).

1. Finansiell uddannelse	14 rådgivere fra erhvervslivet, 5 private eksperter.
2. Derivatere	34 rådgivere fra finanssektoren, 10 embedsmænd fra medlemslandene.
3. Betalingssystemer (I)	35 fra finanssektoren, 2 embedsmænd, 3 fra NGO'er.
4. Betalingssystemer (II)	43 fra finanssektoren, 2 embedsmænd, 1 akademiker, 1 fagforeningsrepræsentant.
5. Securities (ESME)	21 fra finanssektoren.
6. Clearing og afregning (4 forskellige ekspertgrupper)	124 fra finanssektoren, 13 embedsmænd, 8 akademikere, 1 privat ekspert.
7. Bankvæsen	37 fra finanssektoren, 1 advokat, 1 akademiker, 1 NGO, 1 fagforeningsrepræsentant.

kende til flere store bankers kollaps i 2008, og til ydelse af statsstøtte til bankerne af historiske dimensioner.

Samme mønster gjorde sig gældende omkring investeringsfonde, herunder de berygtede hedgefonde. Denne type fonde har mulighed for at flytte store milliardbeløb uden offentlig bevågenhed, fordi reglerne for deres virksomhed alle dage har været meget svage. Det gælder også i EU, hvor Kommissionen i 2006 besluttede at holde sig fra at indføre særlige regler for hedgefonde. Det skete efter indstilling fra en ekspertgruppe, som udelukkende bestod af repræsentanter for hedgefonde og andre finansvirksomheder.

Falske varedeklarationer

En tredje slags finansinstitutioner, som fik meget opmærksomhed ved krisens udbrud i 2008 er de såkaldte "kreditvurderingsinstitutter". Det er firmaer, som har specialiseret sig i at vurdere, hvor sikre forskellige værdipapirer er at investere i. Trods alverdens ekspertise formåede kreditvurderingsinstitutterne at anbefale investeringer i det amerikanske ejendomsmarked på det varmeste – helt til det sidste, hvor netop ejendomsmarkedet kollapsede og satte den lavine i gang, der blev til en global finanskrise. Også på dette område er EU-reglerne svage, og ALTER-EU's analyse viser, at Kommissionens rådgivere fra finanssektoren havde gjort sit til at undgå regler. Så sent som i juni 2008 afleverede en ekspertgruppe med forkortelsen ESME

en rapport til Kommissionen, hvor det blev anbefalet at overlade reglerne for kreditvurdering til kreditvurderingsfirmaerne selv. ESME bestod udelukkende af repræsentanter for store finansvirksomheder, især banker.

Kommissær erkender

Det samme mønster gør sig gældende for regler om regnskaber, og på skatteområdet. På beskatningsområdet, hvor rådgiverne stort set kun kommer fra finansvirksomheder. Bl.a. er det faldet ALTER-EU for brystet, at foreningen STEP, der er en af de fremmeste og aggressive forsvarere for de britiske skatteparadiser, herunder øen Jersey, havde en berygtet repræsentant i Kommissionens ekspertgruppe, Keith Johnston. Kort sagt: Finansverdenen sidder på rådgiverrollen på alle væsentlige områder, de har interesser i.

Siden udgivelsen af rapporten i november 2009 har ALTER-EU netværket henvendt sig adskillige gange til Kommissionen med dokumentation for den skæve sammensætning af ekspertgrupperne. Og selvom Kommissæren for det indre marked hævder over for ALTER-EU, at han tager sagen "meget alvorligt", lider også nyoprettede ekspertgrupper under samme skævhed. Derfor vil kriser i fremtiden måske også kunne spores tilbage til Kommissionens rådgivere. ♦

Rapporten "A Captive Commission" kan findes på www.alter-eu.org under menuen "Documents".

Tag selv-bord for industrien

Når erhvervslivet optræder som rådgivere for Kommissionen om EU-reglerne for deres egen adfærd, så bliver der lyttet. Det lyder måske ikke overraskende, men en miljøorganisation er chokeret over, hvor let miljøet kan tilsidesættes.

PÅ HØJT NIVEAU. At dem, som sidder med ved bordet præger, hvad der bliver besluttet, kommer nok ikke rigtigt bag på nogen. Men miljøorganisationen Friends of the Earth i Bruxelles (Jordens venner, i Danmark repræsenteret ved NOAH) viser, hvordan det går til i EU, når erhvervslivet er inviteret med i ekspertgrupper, og hvad konsekvenserne kan blive.

Friends of the Earth har undersøgt syv ekspertgrupper på højt niveau, der er blevet nedsat af Kommissionens industridirektorat i de senere år. Af de syv havde fem en overrepræsentation fra erhvervslivet. To var helt kontrolleret af den slags virksomheder, gruppens arbejde drejede sig om.

Den ubalance ville nogle muligvis kalde for naturlig. Formålet var, at diskutere fremtiden for brancher som bilindustrien, kemiindustrien, fødevarer og lægemidler, herunder hvordan EU-reglerne bør formes fremover. Og det ved industrien selv alt om, så hvorfor ikke bare spørge dem?

"Planetens fremtid"

Men sådan skal det ikke gå for sig, ifølge Kommissionens egne regler. Kommissionen skal rådføre sig med dem, der er direkte berørte af EU-tiltag, men også med repræsentanter for andre samfundsinteresser. Der skal ikke mindst tages hensyn til miljøet. Kommissionens embedsværk på industriområdet taler højtideligt om "det

nødvendige hensyn til planetens fremtidsudsigter." Men det blev der ikke meget af i de syv grupper på højt niveau, ifølge Friends of the Earth.

"Miljøhensyn og forbrugerinteresser blev stort set overset og tilsidesat", hedder det i rapporten.

Et fingerpeg

Fire af grupperne mødes stadig. Og for alle gælder, at deres arbejde har indflydelse

meget tidligt i beslutningsprocessen – inden konkrete forslag er fremsat over for ministre og parlamentarikere.

Resultatet af gruppernes overvejelser kan ganske vist ikke ses som det sidste ord, men ifølge Friends of the Earth, giver deres konklusioner et ganske godt fingerpeg om slutresultatet. ♦

Kilde: Friends of the Earth: Whose views count, Bruxelles www.foeurope.org

Ekspertgrupperne om fremtidens miljøpolitik

* Højniveaugruppe om tekstiler og konfektion

Balance: 17 fra industrien, 12 politikere/embedsmænd, 2 fagforeningsrepræsentanter.
Foreløbigt facit: Anbefalinger om at satse på produktivitet og eksport. Ingen forslag om miljø eller produktionsbetingelser (f.eks. børnearbejde).

* CARS 21

(Om konkurrenceregler for bilindustrien)
Balance: 11 politikere/embedsmænd, 10 fra industrien, 1 fra et miljøinstitut, 1 metalarbejder, 1 fra det internationale bilsportsforbund.
Foreløbigt facit: Anbefaler biobrændsler, nedtoning af bilindustriens ansvar for kuldioxidudslip, anbefaling at FN, og ikke EU, sætter miljøstandarder.

* Farmaceutisk Forum

Balance: 32 politikere/embedsmænd 5 fra industrien, 5 fra branchen (læge, farmaceuter m.v.)
Foreløbigt facit: Forslag om at svække forbud mod reklame for receptpligtig medicin. Forslaget er fulgt op af Kommissionen, og indgår i en endnu ikke færdigbehandlet "lægemiddelspakke" om regulering af blandt andet medicinreklame og kopimedicin.

* Højniveaugruppe om konkurrenceevne, energi og miljø

Balance: 13 fra erhvervslivet, 12 politikere/embedsmænd, 3 miljøorganisationer, 1 faglig organisation (ETUC/EFS).
Foreløbigt facit: Ingen specifik stillingtagen til

de særlige problemer med kulindustrien, eller til at den får statsstøtte i mange lande. Positiv omtale af CO²-lagring (CCS – Carbon Capture and Storage) og kernekraft som klimavenlige alternativer.

* Højniveaugruppe om den kemiske industris konkurrenceevne

Balance: 16 politikere/embedsmænd, 10 fra industrien, 1 fagforening, 1 miljøorganisation, 1 fra en teknisk højskole, 1 fra en forbrugerorganisation.
Foreløbigt facit: Fokus på tekniske løsninger af CO²-udslip, og på forretningsmuligheder som følge af klimaforandringer. Men forslag om gratis udledningskvoter for industrien blev standset af miljørepræsentant.

Torbjörn Larsson

Færdiglavet eller halvkogt

»Vi kommer aldrig til at kunne hamle op«

»Det er i orden, at Kommissionen beder om synspunkter udefra, men det civile samfund vil aldrig kunne matche erhvervslivets ressourcer på alle områder. Det er der ikke folk nok til. Derfor må ekspertgrupperne reguleres og begrænses,« siger Paul de Clerck på Friends of the Earths Europakontor.

Han er glad for, at Kommissionen lige er begyndt at dække inviterede eksperter rejseudgifter, og kompensere for tabt arbejdstid.

»Det er et skridt fremad, ellers må frivilligorganisationer blive væk for at kunne passe sine egne aktiviteter.«

Han mener ikke, det er et problem at frivilligorganisationer på den måde kommer på Kommissionens lønningliste.

»Det er en del af den demokratiske beslutningsproces, og den eneste mulighed, hvis vi skal kunne være med. Vi får i forvejen en betragtelig generel støtte fra Kommissionen. Det er i orden. Men støtte til enkelte projekter kan være et problem, hvis vi lader os styre af Kommissionens prioriteringer,« siger Paul de Clerck.

Kommissionen bruger ekspertgrupper som "dørvogtere" for det politiske system, og for at sikre sine egne forslag, vurderer forskere.

I KØKKENET. Torbjörn Larsson docent i statsvidenskab, og lektor ved Stockholms universitet lavede for syv år siden en undersøgelse af brugen af Kommissionens brug af ekspertgrupper som en opgave for det svenske finansministerium.

Det blev den første undersøgelse af sin slags.

»Der fandtes ikke noget register på det tidspunkt, og jeg måtte gå ad bagdøren, over gennemgang af udgiftsposter i Kommissionens budget, for at forstå omfanget af ekspertgrupperne,« fortæller han i dag.

Torbjörn Larsson fandt omkring 1200 ekspertgrupper, et omfang som senere er blevet bekræftet af andre undersøgelser, og af det offentlige register.

Han bemærkede, at grupperne havde en langt større betydning for EU's beslutninger, end man vidste i Sverige.

»Grupperne fungerer primært som dørvogtere for beslutningsforslag. I grupperne kan Kommissionen føle sig frem. Idéer, som får kritik, kan man lægge på is. Og man kan forberede sig på kritik, der kan dukke op senere. Det var ikke et tilfælde, at jeg kaldte min rapport for Pre-cooking (forberedende madlavning),« siger han med henvisning til, at et forslag allerede er godt på vej, når det har været gennem en ekspertgruppe.

Alice i Eventyrland

Torbjörn Larsson bemærkede også, hvordan medlemmer af ekspertgrupper dukkede op i andre sammenhænge; i de arbejdsgrupper under Ministerrådet, som forhandler konkrete lovforslag, og i komitologi-systemet.

Komitologien er et system med udvalg, hvor nationale repræsentanter har til opgave at holde Kommissionen i ørerne på

de områder, hvor Kommissionen har fået ret til selv at lovgive.

I sin rapport skrev Torbjörn Larsson om gamle hatte på nye grupper, og om nye grupper med gamle hatte:

»Man kan spørge sig selv, hvorfor man har en struktur, som i så høj grad minder om Alice i Eventyrland, hvor intet er, hvad det ser ud til at være. Har det mon noget at gøre med EU-systemet som sådan?« spørger han.

Smøremidler

Ekspertgruppernes betydning som dørvogtere, og som smøremidler for den politiske proces, er senere blevet gentaget af norske politologer. Ekspertgrupperne bidrager til at løse konflikter, og til at give kommende beslutninger legitimitet, var deres vurdering.

Kritikere som Friends of the Earth ser i høj grad ekspertgrupperne som en måde for erhvervslivet at sætte dagsordenen på.

Torbjörn Larsson er ikke helt enig.

»Grupperne er klart interessante for lobbyister, men stærke interessenter kan påvirke på mange niveauer, også i Parlamentet og Ministerrådet. Ekspertgrupperne burde derfor særligt interessere små medlemslande og organisationer med begrænsede ressourcer. Men diskussionen om åbenhed og indflydelse på grupperne er jo meget relevant,« siger han. ♦

Kilder:

Torbjörn Larsson: "Pre-cooking in the European Union – The World of Expert Groups", www.eso.expert-grupp.se

Åse Gornitzka og Ulf Sverdrup: "Who are the Experts – The informational basis of EU-decisionmaking", www.arena.uio.no

* **Højniveaugruppe om administrative byrder**
Balance: 9 fra erhvervslivet, 2 politikere/embedsmænd, 1 miljøgruppe, 1 fagforening, 1 forbrugerorganisation og 1 tænketank.
Foreløbigt facit: Uklar, forvirret debat, ingen konkrete forslag da rapporten blev lavet.

* **Højniveaugruppe om fødevarerindustriens konkurrencekraft**
Balance: 19 fra erhvervslivet, 13 politikere/embedsmænd, 1 fagforening, 1 sundhedsorganisation og 1 forbrugerorganisation.
Foreløbigt facit: Støtte til brug af genmodificering, kloning af dyr og nano-teknologi. Forslag om øget selvregulering og anbefaling af afregulering. Miljøsynspunkter kun omtalt som en byrde for branchen.

Sagen om udvisning af romaer i både Danmark og Frankrig afspejler en mere generel tendens. Mange medlemslande, herunder Danmark, er stærkt optaget af at begrænse den frie bevægelighed.

Ministre vil bremse fælles asyl- og indvandringspolitik

EU's Justits- og indenrigsministre afviser flere af Kommissionens forslag til en fælles flygtninge- og indvandringspolitik. De er langt fra lige så glade som Kommissionen for at bruge de nye muligheder i Lissabon-traktaten for at vedtage en fælles retspolitik.

STRID OM INDVANDRING. Forsøgene på at skabe en fælles flygtninge- og indvandringspolitik skaber splittelse på højeste niveau i EU. EU's justits- og indenrigsministre retter for tiden en udsædvanlig skarp kritik mod Kommissionen, den daglige embedsmandsledelse. De ansvarlige kommissærer Cecilia Malmström (Sverige) og Viviane Reding (Luxembourg) har ikke lavet deres hjemmearbejde godt nok.

Det fik de to at vide på et Ministerrådsmøde i Luxembourg i juni, hvor ministrene langede ud mod en handlingsplan, Kommissionen havde lavet.

Handlingsplanen var ikke i overensstemmelse med det retspolitiske program, kaldet Stockholm-programmet, som medlemslandenes regeringer blev enige om i 2009. Ministerrådet opfordrede på den ene side Kommissionen til kun at beskæftige sig med tiltag, som er "i fuld overensstemmelse" med det femårige program. Og på den anden side beklagede de sig over, at Kommissionen havde undladt at tage fat i andre dele af Stockholm-programmet.

"Usædvanlig reaktion"

»Det er helt klart en usædvanlig reaktion,« siger en af de involverede forhandlere. Den vurdering deles af en ekspert.

»Det er en skarp kritik, som man sjældent ser på denne måde,« siger Anaïs Faure Atger, forsker ved CEPS (Centre for European Policy Studies) i Bruxelles med speciale i det retspolitiske samarbejde.

Ifølge Anaïs Faure Atger er der aspekter af flygtninge- og indvandringspolitikken i Kommissionens handlingsplan, som irriterer Ministerrådet i særlig grad:

- * Forslag om sammenlægning ("kodificering") af EU's eksisterende indvandringslove i 2013
- * Gensidig anerkendelse af afgørelser om asyl i 2014
- * Større fokus på indvandring fra Afrika ("den sydlige dimension") end fra EU's nabolande i øst

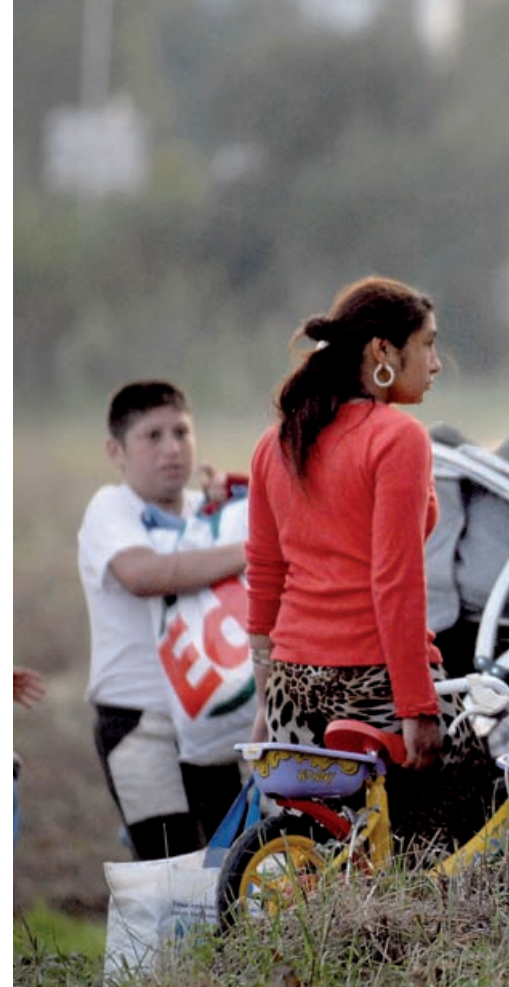
- * Fraværet af forslag om at bekæmpe misbrug af den frie bevægelighed (d.v.s. EU-borgernes ret til at flytte og bevæge sig frit inden for EU).

Rønns løftede pegefinger

Påstandene om misbrug af den frie bevægelighed er formelt blevet rejst af Storbritannien, men kritikken har også Danmark som afsender.

Op til rådsmødet i juni sagde integrationsminister Birthe Rønn Hornbech (V) Folketingets Europaudvalg, at hun var stærkt misfornøjet med Kommissionens udspil.

Ministeren efterlyste tiltag mod misbrug. Hun mente at udspillet var for uambitiøst på integrationsområdet, og hun

Den danske integrationsminister Birthe Rønn Hornbech er blandt de drivende i kritikken af Kommissionens iver for at udvikle en fælles asyl- og indvandringspolitik.

FOTO: SCANPIX

afviste tanken om gensidig anerkendelse af asylafgørelser.

»Ministerrådet vil sende en løftet pegfinger til Kommissionen,« forudså Birthe Rønn Hornbech. Sådan kom det også til at gå, men ikke kun på hendes eget område.

Der var også andre dele af den retspolitiske handlingsplan, ministrene ikke brød sig om.

EU-anklager fortøner

Justitsminister Lars Barfoed (K) havde ikke nogen kritik af handlingsplanen på sine områder. Men det kan ikke tages udtryk for den generelle holdning i EU til planerne for den fælles retspolitik. Ministrene var ikke glade for et forslag om en særlig anti-korrupsionsmekanisme til bekæmpelse af korrupsion i medlemslandene. De var kritiske overfor et udspil om fælles aftaleret. De var misfornøjet med forslag om regler for frakendelse af erhvervstitler. Og de blev fortørnet over Kommissionens besked om, at den vil foreslå en fælles EU-anklager om tre år.

Forslaget om et overstatsligt EU-anklagekontor, som selv skal kunne indlede straffesager mod enkeltpersoner, var et af de mest følsomme områder, da EU-landenes regeringer forhandlede om forslaget til en EU-forfatning, der senere blev til Lissabon-traktaten. En beslutning om, at nedsætte en overstatslig EU-anklager vil som et af få politikområder kræve enstemighed i ministerrådet. Og medlemslandene er langt fra parate til at tage dét skridt.

Alt i alt afspejler ministrenes kritik en tøven overfor at afgive magt og beføjelser til EU på klassiske nationale politikområder som indvandring og strafferet. Det er ellers en af pointerne med Lissabon-traktaten, der trådte i kraft i december 2009.

Planen en provokation

Ministrenes tøven bliver ikke mindre af, at Lissabon-traktaten giver EU-Parlamentet den samme indflydelse på retsområdet, som de selve har i Ministerrådet.

»Med to nye ambitiøse kommissærer (Malmström og Reding) og med de nye kompetencer som Lissabon-traktaten indebærer for retslig og indenrigspolitisk samarbejde, er det ikke underligt, at Ministerrådet har opfattet Kommissionens handlingsplan som en provokation,« siger CEPS-forsker Anais Faure Atger.

Hvorvidt kritikken er udtryk for, at medlemslandenes regeringer har fået kolde fødder, nu da de indser, hvad Lissabon-traktaten kan føre til, eller om der mere er tale om en emsig Kommission, der går for stærkt frem, er der delte meninger om.

I Kommissionen afviser man fuldstændigt, at der skulle være noget at komme efter.

»Vi har nøje levet op til vores mandat. Og vi har grundigt undersøgt hver eneste beslutning i Stockholm-programmet, og foreslået en eller flere foranstaltninger for hvert enkelt af dem,« skriver Kommissionen i en udtalelse til NOTAT. ♦

Kommissionen slår igen: "Vi ved bedst"

BLANK AFVISNING. Kritik fra EU's justits- og indenrigsminister om ikke at respektere beslutninger og prioriteringer på det retslige område, især inden for asyl og indvandring, preller af på Kommissionen – EU's øverste embedsmænd med eneret til at formulere alle lovforslag i EU.

»Vi har fuldt ud *à la lettre* (ordret og fuldstændigt) levet op til vores mandat,« meddeler Tove Ernst og Mina Andreeva, pressemedarbejdere for henholdsvis Kommissær Cecilia Malmström (Sverige) og Kommissær Viviane Reding (Luxembourg).

I en udtalelse til NOTAT forklarer de to:

»Handlingsplanen sigter mod at nå alle de politiske mål, som Det Europæiske Råd (stats- og regeringscheferne, red.) har sat sig i Stockholm-programmet, at reagere på Europa-Parlamentets prioriteter på disse områder, og til at møde udfordringerne foran os.«

"Debatten kan nå at modne"

Ved at henvise til Europa-Parlamentet, og til "udfordringerne foran os", gør Kommissionen det klart, at Kommissionen ser på helheden og fremtidens behov, og at ministrene så må mene, hvad de vil om dét. Det budskab understreges af en besked om, at Kommissionen ikke agter at trække noget som helst i handlingsplanen tilbage:

»Kommissionen betragter disse handlinger som forbundne, nødvendige, og i overensstemmelse med det ambitionsniveau, som Unionen er nødt til at udvise. (...) Tidsperspektivet i handlingsplanen er sat under hensyn til de nødvendige forbedringer, og med henblik på, at debatten om hvert enkelt sagsområde skal nå at modne,« lyder beskeden fra Bruxelles. ♦

Kommissionens svar på NOTATs henvendelse kan læses i sin helhed på www.notat.dk

Månedens interview:

Demokratiets tilstand

NOTAT tager pulsen på demokratiets tilstand – i Danmark og Europa. Vi interviewer en person, som på den ene eller anden måde har gjort sig tanker om, hvordan det går med den demokratiske debat og borgernes indflydelse på samfundsudviklingen.

Respekt for udsatte minoriteter er en forudsætning for demokratiet

Bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse kan gøres på mange måder. EU har udnævnt år 2010 til fattigdomsår og har sat over 100 millioner kroner af til at sætte fokus på problemet. Gadejuristen Nanna Gotfredsen sætter sig op på sin ladcykel og bringer gratis retshjælp, menneskelig varme og varm kakao ud til stofbrugere og prostituerede på Vesterbro i København.

UDSTØDTE I ØJENHØJDE. »Det vi laver er evidensbaseret socialt arbejde. Vi skal ikke ud og redde alle Europas udstødte på én gang. Vi har ikke nogen nyreligiøs eller forkromet løsning. Vi arbejder meget lavpraktisk ved at hjælpe det enkelte menneske i den situation vedkommende står i. Og ikke at gøre noget betyder jo, at folk kan dø.«

Det er den simple formel for Gadejuristens arbejde, som Nanna Gotfredsen præsenterer over en kop kaffe, da NOTAT møder hende til et interview om demokratiets tilstand. Mødet ansigt til ansigt med udsatte mennesker er kernen i Gadejuristens arbejde, men for de syv ansatte og omkring 40 frivillige er det lige så vigtigt, at de observationer de gør sig på gadeplan også bliver omsat til handling på det politiske niveau og i forhold til politi og myndigheders måde at håndtere problemer med socialt udsatte mennesker på.

Nanna W. Gotfredsen er uddannet jurist og har valgt at bruge sit liv og sin faglighed på at hjælpe nogle af samfundets svageste grupper. Det gør hun fordi, der er konkrete mennesker, der har brug for hjælp, men også fordi hun mener, at det er

Blå bog:

- Nanna W. Gotfredsen er uddannet jurist, leder og medstifter i 1999 af organisationen Gadejuristen på Vesterbro i København.
- Hun modtog i 2006 prisen "Årets Brugerven" af BrugerForeningen for sit arbejde for stofbrugeres interesser.
- I 2007 tildeltes Nanna W. Gotfredsen TOYP-prisen ("The Outstanding Young Person") af netværket Junior Chamber (JCI) for sit arbejde for fremme af retssikkerhed for udsatte grupper samt for stiftelsen af Gadejuristen.
- Gadejuristen blev i 2008 tildelt Årets Anker, Anker Jørgensen Prisen.
- Retspolitisk Forening gav i 2009 foreningens hæderspris "Kafkatten" til Gadejuristen for opsøgende retshjælpsarbejde.

Fakta om gadejuristens arbejde

Gadejuristen yder juridisk hjælp og støtte til stofbrugere, prostituerede og andre socialt udsatte og hjælper desuden med medicin, rene sprøjter, bolig, tandpleje, psykologhjælp, bøder, kontakt til sagsbehandlere, bisidder-funktion, bolig-ansøgninger, behandlingssteder, og klagesager.

Udover den konkrete hjælp til udsatte mennesker deltager Nanna W. Gotfredsen og Gadejuristen aktivt med foredrag, undervisning, konsulentbistand, undersøgelser og artikler i debatten om prostitution, narkotikapolitik, marginalisering, m.m.

Gadejuristen har syv ansatte, heraf fem jurister, en socialrådgiver og en psykolog samt næsten 40 frivillige med forskellige faglige baggrunde. Gadejuristen er støttet af satspuljemidler og private donationer.

et demokratisk problem, hvis udsatte mennesker ikke bliver behandlet ordentligt og i overensstemmelse med deres rettigheder.

100 millioner stofbrugere i EU

»Der er en ret stor minoritet i EU, der har erfaring med illegale stoffer. Alene af den grund er det jo helt afgørende, at vi får taget hånd om det. Det er demokratiets grundforudsætning at respektere minoriteter, tage højde for deres problemer og behov og inddrage dem i samfundet. I EU samlet set taler vi om mindst 100 mio. borgere, der har prøvet illegale stoffer, heraf har ca. 2 mio. EU-borgere et problematisk forbrug. Derfor – og fordi den kriminelle underverden har vist sig at kunne underminere hele stater som direkte følge af krigen mod narkotika – skal området have opmærksomhed. Det får det også fra EU, men slet ikke nok og ikke altid på den rigtige måde i praksis.«

Nanna Gotfredsen ser det som en væsentlig del af sit arbejde, at gøre opmærksom på de områder, hvor de gode hensigter i lovgivningen ikke bliver efterlevet i praksis.

»Jeg synes, at målene i EU's strategi for narkotikabekæmpelse 2005-2012 samt handlingsplanerne er fornuftige. Der henstiller man til, at der anvendes evidens og en vidensbaseret tilgang til problematikken. Man henstiller til at der udvikles kvalitetsstandarder, og sikres adgang til skadesreducerende tiltag for at reducere

smitte med hiv, hepatitis og dødsfald på grund af overdosis. Det er fantastisk vigtigt! Her er EU vigtig. Problemet er, hvordan vi lever op til målene i de enkelte lande. Vi skal opstille konkrete mål for reduktion af dødeligheden. Og tag for eksempel sprøjteudlevering i Danmark, som bliver indberettet til EU (EMCDDA) pr. region. Det betyder, at det ser flot ud på papir for regionen, hvis den bare har ét sprøjteudleveringsprogram, selvom der måske for nogle stofbrugere er 80 kilometer til selve sprøjteudleveringen.«

»Jeg oplever ikke, at EU-charteret for grundlæggende rettigheder betyder noget reelt for beskyttelsen af udsatte grupper i samfundet.«

EU på gadeplan

Hvad betyder EU i dit daglige arbejde? Er det noget du forholder dig aktivt til?

»EU spiller en rolle i vores arbejde på den måde, at vi i særligt det politiske arbejde trækker på anbefalinger og henstillinger fra EU og EMCDDA. EU udstikker retningslinjer og anbefalinger på mit arbejdsområde, men det problem jeg ofte oplever er, at medlemslandene slipper for nemt om ved mange af kravene i implementeringen. Der er ikke en egentlig kontrol med implementeringen.«

I Lissabon-traktaten har EU indskrevet et charter for grundlæggende rettigheder. Betyder det charter noget i arbejdet med

»Det lyder flot med fri bevægelighed, men det er kun noget, der gælder, når vi har gavn af det. Det er ikke noget vi tillader, hvis folk har brug for hjælp.«

udsatte mennesker?

»Jeg oplever ikke, at EU-charteret for grundlæggende rettigheder betyder noget

reelt for beskyttelsen af udsatte grupper i samfundet. I mit arbejde behøver jeg heller ikke gå så langt som EU-charteret. Den nationale lovgivning i Danmark burde være nok. Den er jo på mange måder smuk, men den gælder reelt bare ikke for alle.«

Hvad med EU-reglerne om fri bevægelighed over grænserne?

»EU's frie bevægelighed gælder kun for arbejdstagerne. Vi møder selvfølgelig stofbrugere fra andre EU-lande på gaden. Men ligesom danske stofbrugere er ekskluderet fra arbejdsmarkedet, så er de udenlandske heller ikke dem, der lige får job, når de kommer hertil. Hvis ikke disse stofbrugere kan forsørge sig selv, bliver de ekspederet ud af landet, og så har de jo ikke adgang til vores ydelser – så det er ikke så enkelt med den frie bevægelighed for alle.«

»Der er én gruppe det gælder for. Det er de gadesexarbejdere fra EU-lande, der jo kan opholde sig i landet, så længe de kan forsørge sig selv. De kommer typisk fra det tidligere Østeuropa, fordi de kan tjene mere her i Danmark end i deres hjemlande. Der har vi set en række sager, hvor politiet bruger ordensbekendtgørelsen mod dem. Det foregår på den måde, at de får en bøde på 600 kr. Hvis de ikke kan betale kontant, risikerer de at blive vurderet til ikke at kunne forsørge sig selv, og så er det principielt ud af landet. Derfor betaler kvinderne med det samme. Opholdsbøder bliver altså koblet med reglerne om forsørgelse på en måde, så det ligner en de facto kriminalisering af prostitution, som der ikke er opbakning til i Folketinget. Det er simpelthen en skandale.«

På det seneste har der været en del debat om de 26 romaer, der er blevet udvist af Danmark, og som har lagt sag an mod Udlændingesservice for at kræne deres ret til frit at bevæge sig inden for EU's grænser. Hvad er din vurdering af den sag?

»Jeg vil helst lade domstolene arbejde nu og i stedet svare som menneske: Jeg håber de vinder. Det lyder flot med fri bevægelighed, men det er kun noget, der gælder, når vi har gavn af det. Det er ikke noget, vi tillader, hvis folk har brug for hjælp.« ♦

»Vi arbejder meget lavpraktisk ved at hjælpe det enkelte menneske i den situation vedkommende står i. Og ikke at gøre noget betyder jo, at folk kan dø.«

Tom trussel mod Islands fiskere

På sit møde den 26. juli 2010 vedtog EU's Ministerråd at indlede forhandlinger med Island om optagelse. Men samtidig truer EU landet på en måde, som formentlig vil styrke det flertal af islændinge, som er imod optagelsen.

EU's fiskerikommissær Maria Damanaki er rasende over, at Island har forøget sit fiskeri af makreller, samtidig med, at der er mangel på makreller i EU's farvande.

Ifølge EUobserver.com truer hun Island med, at landet vil miste sin mulighed for at fiske i EU's farvande, hvis fangsten af makreller ikke sættes ned.

Truslen er dog ikke meget værd. For aftalen mellem Island og EU giver kun islændingene ret til at fiske 30.000 tons af den stort set værdiløse industrifisk, lodden.

Se artiklen »Tom trussel mod Islands fiskere« på notat.dk

Nej til fri proces i grundlovssag

Civilstyrelsen har sagt nej til de borgere, der med professor Ole Krarup og pastor Helge Rørtoft-Madsen i spidsen har anlagt sag mod regeringen. Den har meddelt, at de ikke kan få fri proces, når sagen i december skal gå for Højesteret.

Afslaget er usædvanligt, for da de samme borgere skulle have sagen behandlet i Landsretten, fik de bevilget fri proces.

Det er også usædvanligt, at Civilstyrelsen har været hele otte måneder om at meddele afslaget.

Folkene bag retssagen har nu appelleret sagen til Procesbevillingsnævnet, der i modsætning til Civilstyrelsen er uafhængigt af regeringen.

Se artiklen »Vil ikke give fri proces i Grundlovssagen« på notat.dk

EU giver tilskud til Viagra

EU tilbyder nu en række nye interessante frynsegoder til sine medarbejdere og medlemmerne af EU-Parlamentet.

De vil blandt andet kunne få refunderet de udgifter, som de har til rejsnings-midlet Viagra, samt til mudderbade, vandmassage og behandling med milde elektriske stød.

Se artiklen »EU giver tilskud til Viagra« på notat.dk

Vil opdele Eurozonen

Ifølge Børsen for 12. juli 2010 går den britiske tænketank Capital Economics ind for, at man splitter Eurozonen op i to, så svage lande som Italien, Spanien, Irland, Portugal og Grækenland slipper for at skulle konkurrere med især Tyskland.

De svage lande vil ifølge rapporten hurtigt kunne forbedre deres konkurrenceforhold, hvis de vender tilbage til deres egen møntfod. Det vil gøre det muligt for dem at devaluere, hvilket vil fremme eksporten.

Se artiklen »Vil opdele Eurozonen i to« på notat.dk

Åbne debatarrangementer

EU og pressens rolle

Fyraftens debattmøder kl. 17-18.30 i

Århus 8. september i Folkeoplysningens Hus, Vesteralle 8, Århus

København 9. september i Kulturstaldene, Halmtorvet 13 C, Vesterbro

Kom og mød en engageret **Poul Smidt** som tager EU, politikere og presse under kærlig behandling.

Deltagelse 50 kr. inkl. juice og vand, 20 kr. for studerende, gratis for medl. af DEO og abonnenter på NOTAT

Alsace om vin og EU

5-dages bustur den 16.- 20. oktober 2010.

Deltagelse 2.895 kr. inkl. overnatning på dobbeltværelser, morgenmad og entreer. 2.700 kr. for medl. af DEO og abonnenter på NOTAT.

Fremtidens EU-journalistik

Konference lørdag den 2. oktober

kl. 10-16 i konference-lokalet, Wegeners Gård, Vesterbrogade 60 A, København V

Oplæg af medieforsker **Mark Ørsten**, journalisterne **Andreas Marckmann** og **Mads Brügger**. Debat mellem redaktører fra **Politiken**, **JyllandsPosten** og **NOTAT**.

Politikerdebat mellem

Morten Løkkegaard, **Emilie Turunen** og **Søren Søndergaard**.

Deltagelse 250 kr. inkl. frokost, 100 kr. for studerende, medl. af DEO og abonnenter på NOTAT.

Fred, konfliktløsning og Afghanistan

Markering af FNs fredsdag **den 21. september**

kl. 17-19.30 på Vartov, Farvergade 27, København

Kom og deltag i et aktivt dialogmøde. Der bliver oplæg om Danmark i Afghanistan, et lille filmklip og ellers debat mellem deltagerne. Der bliver også "Peace one Day" arrangementer mange steder i verden.

Deltagelse er gratis og der serveres et glas vin.

Arr. Center for Konfliktløsning, Rådet for International Konfliktløsning, DEO og Vartov.

Deutsche Bahn kan overtage Arriva

På sit møde den 10. august 2010 gav Kommissionen Deutsche Bahn lov til at overtage bus- og togselskabet Arriva, der i Danmark driver alle de vestjyske baner samt banerne Århus-Viborg-Struer og Århus-Herning-Skjern.

Kommissionen skønner ikke, at tilladelsen vil påvirke konkurrencen i Danmark eller i de andre lande, hvor Arriva driver busser og tog.

En betingelse for tilladelsen er dog, at Deutsche Bahn skiller sig af med Arrivas bus- og togaktiviteter i Tyskland.

Se artiklen »Deutsche Bahn må nu køre tog i Danmark« på notat.dk

Britta Thomsen,
medlem af
EU-Parlamentet,
Socialdemokratiet.

Fixerum: Lad os lære af EU-naboerne

Danmark er med helt i toppen, når det gælder en tragisk Europa-statistik. Vi er sammen med Estland og Luxembourg de lande, hvor der hvert år dør flest stofmisbrugere. I gennemsnit er der seks danske stofmisbrugere, der dør af en overdosis hver eneste uge. Det kan vi ikke være bekendt.

Vi burde i stedet hjælpe nogle af samfundets allersvageste og give dem værdighed i livet ved at oprette en række fixe- og brugerrum i København, hvor koncentrationen af hårdtbelastede stofmisbrugere er størst. Her kan de komme og indtage deres stoffer under hygiejniske forhold og under opsyn af sygeplejersker og læger.

Der findes allerede i dag mange fixe- og brugerrum i EU og erfaringerne herfra, der er opgjort af EU's overvågningscenter på narkotikaområdet, er meget entydige: Fixerummenes sikre omgivelse giver stofmisbrugere mere velfærd, mindsker deres risiko for at få smitsomme sygdomme, og der er hjælp at hente, hvis de indtager for meget narkotika. De trykke rammer også ofte stofmisbrugere klar til forandring, ligesom deres sundhedstilstand forbedres markant. Samtidig viser erfaringerne også, at samfundet sparer store udgifter til HIV- og hepatitisbehandling. Der er altså gode og veldokumenterede argumenter for, at vi også opretter fixe- og brugerrum i København.

Stofmisbrugere bliver i dag behandlet som vilde hunde. De har ingen rettigheder og er ofte tvunget til at fixe på gaden, på offentlige toiletter, i baggårde eller på legepladser. Der må ikke findes noget mere ydmygende end at stå med bukserne nede om anklerne og kæmpe for at finde en brugbar blodåre til offentligt skue for børnefamilier, turister og tilfældigt forbipasserende.

I en Gallup-meningsmåling kunne man for nylig læse, at et meget stort flertal af danskerne er parat til fixerum. Mere end 7 ud af 10 danskere gav udtryk for, at vi bør indføre fixerum til de hårdest belastede stofmisbrugere.

Så nu må det være slut med den sørgelige tendens, hvor mange Vesterbro-beboere har fået byfornyet deres lejligheder, mens stofmisbrugere bliver efterladt på gaden og overladt til sig selv. Deres tilværelse skal også fornyes. Det er derfor på tide, at der oprettes et fixe- og brugerrum til områdets stofmisbrugere. Det vil være en naturlig opgradering af deres liv og et eksempel på brugbar erfaringsudveksling indenfor EU.

Agurke-værdige EU-politikere?

At sommer er lig med agurketid i mediernes, kan næppe overraske de, der følger blot minimalt med i "mediebilledet", som det jo hedder nu om dage. Hvad der måske til gengæld kan overraske lidt er, at sommer og agurketid tilsyneladende nu også er blevet lig med, at de danske EU-politikere tages frem fra gemmerne og støves af – klar med kommentarer om dette og hint.

Hvor de ellers kan være svære at finde i nyhedsstrømmen, har EU-politikerne denne sommer fået lov til at udtale sig om snart hvad som helst. Fra EU-støttede champignon-reklamer, til ren og skær indenrigspolitik – EU-politikerne har været der med en kommentar.

De ved godt, at de normalt skal kæmpe for blot den mindste omtale i de landsdækkende medier, så derfor udnyttes sommerperioden til fulde. Det gælder både de emner, der rent faktisk har noget at gøre med politikernes arbejdsområder – men også emner, de normalt aldrig udtaler sig om. Men hey, når nu mikrofonen bliver holdt frem, hvorfor så ikke udtale sig?

Det er dog ikke kun de danske EU-palamentarikere, der var klar med hurtige kommentarer til hvad som helst.

Både Ekstra Bladet og Jyllands-Posten holdt optællinger over, hvor "aktive" de danske MEP'ere egentlig er. I den ene optælling kommer de tre EU-skeptikere (Messerschmidt, Rosbach og Søndergaard) helt i top, når det gælder aktivitetsniveauet – mens Venstres Jens Rohde måtte se sig i bunden af statistikken – sammen med bl.a. partikollegaen Morten Løkkegaard.

Rohde blev som forventet lettere knotten over optællingerne og mente, at noget måtte være helt galt med optællingerne. Selv om det er let at affeje det som sure ord og forsvar for en ringe præstation – så har Rohde måske fat i noget. For kan man overhovedet måle sig til, hvor aktive politikere er? For det betyder jo, at man f.eks. ser mere aktiv ud på papiret, hvis blot man kommer til alle møder, men ikke siger noget – end hvis man kun kommer til udvalgte møder, men til gengæld er hyperaktiv der.

Tilbage står et spørgsmål: Er vi virkelig kommet i den situation, at landets EU-politikere gør sig bedst midt i en agurketid? Og bør vi måske så tage konsekvensen, og udskyde næste EU-valg til midt i agurketiden? Bare for ligesom at slå to fluer med ét smæk...

Euromanden

Truet fisk på menuen

Hvem mon satte tænderne i blåfintun i Kommissionens kantine i juli?

SJÆLDENHED TIL FROKOST. I slutningen af juli lokkede menuen i Kommissionens kantiner og restauranter med "rødt kød af Atlanterhavstun i sauce antiboise med grønne asparges, fettucini og parmesanost". Det er ikke alle og enhver, der får tilbudt den slags på arbejdet. Atlanterhavstun kaldes også blåfintun, en både dyr og sjælden fisk, der mest bruges i japansk sushi eller sashimi.

At den sjældent ses på menukort skyldes, at den globale bestand er faldet med hele 80 procent i de seneste 40 år, og fisken er derfor stærkt truet. En enkelt fisk, der kan veje op til 700 kg., kan sælges for en halv million kroner, mest ved eksport til Japan. Den globale, årlige handel med blåfintun er på over 10 milliarder kroner.

Alligevel havde den altså fundet vej til frokosttilbuddene for nogle tusinde embedsmænd i Kommissionen, bemærkede ugeavisen *European Voice* den 29. juli. Man kan sige, at dét er der ingen historie i. Kommissionen kræver ikke meget andet end overholdelse af belgisk lovgivning af sine leverandører, og fisken er lovligt tilgængelig i belgiske butikker, og så er den vel ikke længere.

Det pirrende er imidlertid, at både Miljøkommissæren og Fiskerikommissæren er vældig optaget af at få vedtaget fuldstændig global fredning og stop for handel med blåfintun.

»Vi har et ansvar over for fremtidige generationer for at handle beslutsomt, når vi står over for en risiko for, at en art vil forsvinde for altid«, sagde miljøkommissær Janez Potočnik i februar i år.

Kunne det hænde, at netop Potočnik eller Fiskerikommissær Maria Damanaki nåede at nyde retten inden den blev taget af?

Nu bliver det nok ikke Kommissionens kantine, der tømmer havene, men *European Voice* var ikke sen til at se en ironi i sommermenuen, og spurgte det ansvarlige cateringfirma, hvad de selv mente. Fra Chris King fra Eures Services, som leverer mad til Kommissionen, lød det prompte, at der var tale om en simpel oversættelsesfejl. Der var faktisk slet ikke tale om blåfintun, men om den mere udbredte gulfinnede tun.

Desværre for hr. King åd Kommissionen ikke dét budskab råt, og en talsmand erklærede hurtigt, at leveringen fra Eures Services ville blive stoppet i seks uger indtil sagen var undersøgt til bunds. Fremover vil der således være to krav til leverandørerne af frokost: Belgisk lov og ingen blåfintun.

Kenneth Haar

Magret de canard grillé et son cannelloni aux cinq épices, fondue de poivrons rouges, pommes grenailles, réduction de vinaigre balsamique	11.40
LES POISSONS	
Thon rouge de l'Atlantique, espuma antiboise, asparges vertes rôties au parmesan, Fettucini	11.55
Filet de daurade croute de sésame, salade wakamé et vermicelle de concombre, rouleau de riz et sauce soja, wasabi	11.55
Moussaka au loup de mer Méditerranée, coulis de tomate et basilic	
LES	